

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltoft 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

MODTAGET
12 MAJ 2005 11 45

Den Centrale Indlevering

Dato: 11 MAJ 2005

J.nr.: 2004-0549-618
Sagsbehandler: PH
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 24

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af detentionen i Grenå

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport af dags dato vedrørende inspektionen den 23. marts 2004 af detentionen i Grenå.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Som det fremgår af rapporten, betragtes inspektionssagen i øvrigt herefter som afsluttet.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning

Gammeltorv den **11 MAJ 2005**
Journalnr. 2004-0549-618 PH

Folketingets Ombudsmands

Inspektion

af

detentionen i Grenå

den 23. marts 2004

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 14. juli 2004 afgav jeg en endelig rapport vedrørende min inspektion den 23. marts 2004 af detentionen på politistationen i Grenå. I rapporten bad jeg om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser af 13. august 2004 og 22. februar 2005 fra henholdsvis Politimesteren i Grenå og Justitsministeriet og et brev af 18. marts 2005 med bilag fra politimesteren.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Rapportgennemgang

Jeg udtalte at det er beklageligt at der – på trods af Rigspolitechefens indskærpelse i en rundskrivelse af 12. januar 2003 til Politidirektøren i København og samtlige politimestre – i intet tilfælde fuldt ud var forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1, hvorefter alle punkter i detentionsrapporten skal udfyldes. Jeg gik ud fra at politimesteren ville gøre de relevante medarbejdere bekendt med det jeg havde anført om mangler i henseende til overholdelsen af kundgørelsens § 22, stk. 1, og at politimesteren samtidig over for de relevante medarbejdere ville indskærpe notatpligten. Under de enkelte punkter i rapporten henviste jeg hertil for så vidt angår overholdelse af notatpligten på det punkter hvor det ikke var sket.

Politimesteren har udtalt at han er enig i at det er beklageligt at der ikke fuldt ud er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1. Politimesteren har oplyst at denne bestemmelse og notatpligten generelt er indskærpet over for lederen af ordenspolitiet, politikredsens vagthavende politikommissærer og de politiassistenter der som led i et førlederforløb selvstændigt varetager funktionen som vagthavende i en periode. Politimesteren har senere i udtalelsen anført at notatpligten under de punkter hvor jeg har henvist til punkt 2, alle er indskærpet.

Justitsministeriet har udtalt at ministeriet ligeledes anser det for beklageligt at der i de (senere) i rapporten nævnte tilfælde ikke er forholdt i overensstemmelse med detentionskundgørelsens bestemmelser, men Justitsministeriet har noteret sig politimesterens indskærpelse.

Også jeg har noteret mig politimesterens indskærpelse.

I sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Holbæk havde jeg fået oplyst at de anførte tal i statistikken for 2002 er forkerte for en række af politikredsene. Jeg bad politimesteren om at meddele mig hvis der var fejl i de nævnte tal for så vidt angår Grenå politikreds.

Politimesteren har oplyst at de anførte tal for 2002 er korrekte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad endvidere om politimesterens eventuelle forklaring på den tilsyneladende store forskel i antallet af henholdsvis detentionsanbringelser og hjembringelser af spirituspåvirkede personer i 2001 og 2002; i 2001 var der 25 detentionsanbringelser og 19 der blev bragt til hjemmet, og i 2002 var der 57 detentionsanbringelser og 31 der blev bragt til hjemmet.

Politimesteren har oplyst at han ikke ser sig i stand til at give nogen forklaring på forskellen med hensyn til antallet af detentionsanbringelser. For så vidt angår berusede personer der er bragt til hjemmet, har politimesteren oplyst at holdningen til håndteringen af berusede personer har betydelig bevågenhed med fokus på at de berusede personer så vidt muligt bringes til betryggende og forsvarlige forhold i eget hjem. Justitsministeriet har gengivet politimesterens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der i Grenå politikreds havde været foretaget en undersøgelse af om der i kredsen findes forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer. I givet fald bad jeg politimesteren om at oplyse om resultatet heraf.

Politimesteren har oplyst at der ikke findes forsorgshjem eller herberger i politikredsen, men at der alene eksisterer behandlingshjem. Politimesteren har anført at der efter hans opfattelse stort set ikke er hjemløse eller andre personer med behov for tilbud om ophold på forsorgshjem eller herberger i kredsen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.1. Grundlaget for detentionsanbringelsen

Jeg henlede opmærksomheden på at både det forhold at den pågældende skønnes påvirket af alkohol, og graden af påvirkningen i alle tilfælde bør fremgå af blanketten.

Politimesteren har noteret sig dette og har oplyst at det er meddelt videre til ordenspolitiet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg citerede Justitsministeriets udtalelse af 12. november 2003 i sagen om min inspektion af detentionen i Fredericia vedrørende spørgsmålet om anvendelse af detentionsrapporter når der ikke er tale om detentionsanbringelser, men om tilbageholdelse i øvrigt efter detentionskundgørelsen (§ 1, stk. 2). Jeg anmodede på baggrund heraf politimesteren om at oplyse hvorvidt detentionsrapporten også anvendes og udfyldes for personer der ikke indsættes i detentionen, men overgives til andre (nr. 1), indbringes til hospital (nr. 2) eller indbringes til forsorgshjem eller lignende (nr. 3).

Politimesteren har oplyst at detentionsrapporten hidtil ikke har været anvendt i forbindelse med berusede personer der ikke anbringes i detentionen, idet de pågældende ikke har været anset som tilbageholdt efter kundgørelsen. Politimesteren har oplyst at det i POLSAS registreres som en disposition at en beruser er kørt til hjemmet eller til sygehus, og at en sådan disposition er anset for en service over for den pågældende.

Justitsministeriet har oplyst at ministeriet ved fremsendelse af en kopi til politimesteren af ministeriets brev af 22. februar 2005 til mig har underrettet politimesteren om at detentionsblanketten efter Justitsministeriets opfattelse skal anvendes ved alle tilbageholdelser der er omfattet af detentionskundgørelsens § 1, stk. 2.

Jeg går ud fra at politiet i Grenå fremover vil være opmærksom på at anvende detentionsblanketten også i tilfælde der er omfattet af kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1-3, og jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.2. Lægeundersøgelse

Jeg citerede fra en udtalelse som Justitsministeriet var kommet med i sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Tønder, vedrørende spørgsmålet om hvorvidt kundgørelsens § 14, stk. 3, 2. pkt., omfatter alle bemærkninger som lægen måtte ønske at komme med skriftligt, herunder (enkeltstående) bemærkninger som "kan detentionsanbringes", "ingen bemærkninger" og lignende, således at blanket P153 også skal anvendes ved sådanne bemærkninger. Justitsministeriet anførte i denne udtalelse at kundgørelsens § 14, stk. 3, 2. pkt., tager sigte på egentlige indholdsmæssige bemærkninger, og at enkeltstående bemærkninger som lige så vel kunne have været fremsat mundtligt, således kan påføres selve detentionsrapporten. Jeg tilkendegav på baggrund heraf at jeg var tilbøjelig til at mene at alle de bemærkninger der var gjort i de gennemgåede sager, kunne karakteriseres som enkeltstående, men hvis Justitsministeriet ikke var enig i dette, bad jeg ministeriet om en udtalelse.

Justitsministeriet er ikke kommet med bemærkninger i den anledning, men har til slut i udtalelsen anført at min rapport og politimesterens udtalelse ikke i øvrigt giver Ju-

stitsministeriet anledning til bemærkninger. Det tager jeg som udtryk for at ministeriet er enig med mig i det anførte.

Jeg har noteret mig at Justitsministeriet er enig i at alle bemærkningerne i de gennemgåede sager kan karakteriseres som enkeltstående.

Jeg bad endvidere politimesteren oplyse om der i nogen af de gennemgåede sager (tillige) var afgivet en skriftlig erklæring på blanket P153. I bekræftende fald bad jeg om kopi af erklæringen i de pågældende sager.

Jeg tilkendegav endvidere at jeg gik ud fra at politimesteren i de tilfælde hvor lægen ønsker at afgive "egentlige" skriftlige bemærkninger, foranlediger at dette bliver gjort på blanket P153.

Politimesteren har oplyst at der ikke i nogen af de gennemgåede sager er afgivet en skriftlig erklæring på blanket P153. Politimesteren har samtidig oplyst at han har givet ordenspolitiet besked om at lægen såfremt han måtte ønske at afgive "egentlige" skriftlige bemærkninger, skal gøre det på blanket P153.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.2.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Jeg bad politimesteren om at oplyse nærmere om praksis med hensyn til underretning af vagthavende under transporten til politistationen og tilkald af læge efter denne underretning, jf. kundgørelsens § 6.

Politimesteren har oplyst at politiet i praksis følger den fremgangsmåde der er beskrevet i kundgørelsens § 6.

Jeg har noteret mig det oplyste. Det tilføjes at jeg er opmærksom på at det i § 5 i detentionsbekendtgørelsen (nr. 988 af 6. oktober 2004 der trådte i kraft den 16. oktober 2004) er anført at tilkald af læge under transporten til politistationen dog ikke skal ske når transporttiden er af kortere varighed.

Ad punkt 2.2.3. Tidspunktet for lægetilsyn i forhold til indbringelse til politistationen

Jeg tilkendegav at de sene lægetilsyn i fire sager i forhold til tidspunkterne for tilkald af læge og indbringelse til politistationen tydede på at politiet i Grenå har problemer med at foranstalte tilstrækkelig hurtigt lægetilsyn. Jeg bad politimesteren oplyse om politiet anvender lægevagtsordningen, eller om der eventuelt er indgået aftaler med praktiserende læger eller sygehuslæger, herunder om Rigspolitichefens administrationsafdeling eventuelt var blevet anmodet om hjælp til at finde en løsning.

Politimesteren har i udtalelsen af 13. august 2004 oplyst at politiet i Grenå anvender lægevagtordningen. Politimesteren har videre oplyst at politiet tidligere og hidtil uden resultat har forsøgt at indgå aftaler med praktiserende læger, sygehuslægerne på Grenå Sygehus og med den nye lægebilordning som blev etableret i slutningen af 2003 i forbindelse med at Århus Amt ændrede struktur på sygehusområdet. Politimesteren oplyste i denne udtalelse tillige at politiet på ny havde rettet henvendelse til områdets privatpraktiserende læger med henblik på at indgå en aftale så ventetid på lægetilsyn kan forkortes, og at politimesteren – hvis denne henvendelse ikke førte til et positivt resultat – var indstillet på at kontakte Rigspolitichefen med henblik på hjælp til at tilvejebringe en tilfredsstillende løsning.

Med brevet af 18. marts 2005 har politimesteren fremsendt kopi af et brev af samme dag til Rigspolitichefen. I dette brev anmoder politimesteren Rigspolitichefen om bistand til etablering af en aftale med læger om tilsyn. Brevet er vedlagt kopi af en rapport af 16. marts 2005 hvori er oplyst om de forsøg som politimesteren har foretaget med henblik på etablering af en sådan aftale.

Politimesteren har i øvrigt i udtalelsen af 13. august 2004 oplyst at den lange ventetid i en del tilfælde utvivlsomt skyldes at lægen foretager en nødvendig prioritering af tilsyn med berusede i forhold til andre lægelige opgaver.

Justitsministeriet har udtalt at ministeriet er enig med mig i at det er beklageligt at der i fire konkrete tilfælde som er omtalt i rapporten, ikke blev gennemført tilsyn inden for en time efter indbringelsen, men at ministeriet på baggrund af det af politimesteren (i brevet af 13. august 2004) oplyste ikke foretager sig yderligere.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at politimesteren nu har anmodet om Rigs-politichefens hjælp til at indgå en aftale om lægetilsyn med detentionsanbragte.

Ad punkt 2.3. Oplysninger fra kriminalregistret

Jeg gik ud fra at politimesteren ville indskærpe pligten til efter kundgørelsens § 22, stk. 3, at vedlægge udskrifterne fra kriminalregistret.

Politimesteren har oplyst at det er indskærpet. Politimesteren har samtidig bemærket at POLSAS i forbindelse med opdatering om tilbageholdelse automatisk indhenter relevante oplysninger fra kriminalregistret. Politimesteren har tilføjet at oplysninger om tvangsindlæggelser og selvmordsforsøg mv. ikke fremgår af kriminalregistret.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.5. Tilsyn

Jeg gik ud fra at Grenå politi har udstyr der er godkendt af rigspolitiet, men for en ordens skyld bad jeg politimesteren om oplysning herom.

Politimesteren har oplyst at lytte- og overvågningsudstyret blev godkendt af rigspolitiet den 7. marts 2002 og kontrolleret af denne i februar 2004 hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.5.2. Tidspunktet for det sidste tilsyn

Vedrørende en anbringelse den 5. december 2003 kl. 20.10 fremgik af detentionsrapporten at den pågældende sidst blev tilset (den 6. december 2003) kl. 6.40, og at han blev løsladt kl. 9.05. Af en vedlagt forhørsudskrift fremgik det at han blev forhørt i tidsrummet fra kl. 8.29 til kl. 8.50. Jeg bad politimesteren oplyse hvad der skete med den pågældende i tidsrummet fra kl. 6.40 til kl. 8.29.

Politimesteren har oplyst at der blev foretaget tilsyn med den pågældende i denne periode, men at der ved en forglemmelse ikke er gjort notater herom. Politimesteren har oplyst at det er påtalt over for den vagthavende, og at notatpligten samtidig er indskærpet.

Justitsministeriet har udtalt at ministeriet (ligesom mig) anser det for beklageligt at kundgørelsens regler om tilsyn ikke er overholdt i dette og de to nedenfor anførte tilfælde. Da politimesteren i sin udtalelse har oplyst at kundgørelsens regler er blevet indskærpet over for den vagthavende, foretager Justitsministeriet sig dog ikke yderligere.

Det er beklageligt at der ikke er gjort notat om de foretagne tilsyn. Da politimesteren har påtalt dette og indskærpet notatpligten, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Vedrørende en anbringelse den 12. februar 2004 kl. 10.05 fremgik det at den pågældende blev afhørt fra kl. 14.20 til kl. 14.30. Af detentionsrapporten fremgik det at han blev løsladt kl. 16.25. Jeg bad politimesteren oplyse hvad der skete med den pågældende i tidsrummet fra kl. 14.30 til kl. 16.25.

Politimesteren har oplyst at der efter afhøring skulle træffes afgørelse om hvorvidt den pågældende som samme dag var blevet afhørt til fire straffesager, skulle fremstilles i retten med krav om varetægtsfængsling. Der blev tillige taget foto og optaget fingeraftryk. Den pågældende blev ikke fremstillet i retten, men løsladt kl. 16.25.

Det fremgår ikke af politimesterens udtalelse hvor den pågældende opholdt sig i perioden fra kl. 14.30 til kl. 16.25, bortset fra at han noget af denne tid fik taget foto og optaget fingeraftryk.

Selv om dette ikke fremgår, foretager jeg mig ikke mere vedrørende denne sag. Jeg går ud fra at den pågældende ikke på ny blev indsat i detentionen, og at der således ikke var spørgsmål om overholdelse af reglerne om tilsyn i detentionskundgørelsen efter udtagelsen af detentionen forud for afhøringen.

Politimesteren har i øvrigt erklæret sig enig med mig i at det er beklageligt at der i et tredje tilfælde som er nævnt i rapporten (en anbringelse den 5. december 2003), enten ikke blev ført tilsyn med den pågældende eller gjort notat herom i tidsrummet mellem kl. 6.40 og kl. 11.15 hvor den pågældende blev løsladt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.5.4. Skærpet tilsyn

Jeg bad politimesteren oplyse nærmere om hvordan det skærpede tilsyn bliver ført hos politiet i Grenå, herunder om der eventuelt er tale om at de pågældende ved fremmødet bliver tilset mere grundigt end de gør ved et almindeligt "fremmødetilsyn".

Politimesteren har oplyst at skærpede tilsyn sker ved fremmøde af 1-2 polititjenestemænd i selve detentionsrummet hvor den tilbageholdte mere grundigt udspørges om hvordan han har det. Der observeres desuden grundigt for eventuelle symptomer på

sygdom og skader, ligesom det registreres om der i øvrigt generelt er noget usædvanligt ved den pågældendes adfærd. Når det ud fra disse iagttagelser skønnes forsvarligt, efterlades vedkommende i detentionsrummet som aflåses. Vagthavende gøres bekendt med resultatet af det skærpede tilsyn som noteret i detentionsrapporten med angivelse af dato og klokkeslæt, "S" for skærpet tilsyn, signatur for tilsynsførende og observationer i bemærkningsfeltet.

Jeg har noteret mig det oplyste. Det fremgår nu af detentionsbekendtgørelsen at et skærpet tilsyn er et tilsyn hvor den detentionsanbragte tilses "hyppigere end 1 gang hver halve time" og efter omstændighederne "kan indebære konstant overvågning", jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 2.

Ad punkt 2.5.6. Karakteren af de udførte tilsyn

Jeg henstillede til politimesteren at indskærpe pligten til personligt fremmøde de første to gange der efter endelig anbringelse i detentionen udføres tilsyn med den detentionsanbragte, jf. kundgørelsens § 18, stk. 2.

Politimesteren har oplyst at dette "indskærpes" over for de vagthavende vicepolitikommissærer og de politiassistenter der som led i et førlederforløb selvstændigt varetager funktionen som vagthavende.

Justitsministeriet har i forbindelse med dette spørgsmål udtalt at ministeriet ligesom jeg finder det beklageligt at kundgørelsens § 18, stk. 2, i en række tilfælde ikke er overholdt. Da politimesteren har oplyst at de pågældende regler er blevet indskærpet, foretager Justitsministeriet sig imidlertid ikke yderligere.

Idet jeg – ligesom Justitsministeriet – går ud fra at reglen i kundgørelsens § 18, stk. 2, er blevet indskærpet, har jeg taget det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der er fastsat lokale bestemmelser om tilsynets forløb, og i givet fald vedlægge kopi heraf.

Politimesteren har oplyst at der ikke er fastsat sådanne lokale regler.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.7. Vejledning om klageadgang mv.

Jeg gik ud fra at politimesteren ville indskærpe pligten til vejledning efter kundgørelsens § 21, stk. 1.

Politimesteren har oplyst at dette er indskærpet, og at pligten til at gøre notat herom samtidig er indskærpet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Politimesteren har afslutningsvis bemærket at han har pålagt lederen af ordenspolitiet mindst en gang om året – inden udgangen af december måned – ved et passende antal stikprøver at påse at detentionskundgørelsen fremover efterleves fuldt ud.

Jeg har noteret mig det oplyste.

3. Opfølgning

Jeg betragter herefter sagen om min inspektion af detentionen i Grenå som afsluttet.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Grenå, Justitsministeriet, Rigspolichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef